

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Μέρες Αλεξάνδρειας

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

PRIX MÉDITERRANÉE ÉTRANGER 2011

Ε Π Π Η Ν Ι Κ Η Π Ο Γ Ο Τ Ε Χ Ν Ι Α

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Μέρες Αλεξάνδρειας**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Δημήτρης Στεφανάκης
ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Δουρίδα
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Γιώργος Παζάλος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου
ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Άγγελος Ελευθέρος & ΣΙΑ Ο.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ηλιοπούλος Θ. – Ροδόπουλος Π. Ο.Ε.

© Δημήτρης Στεφανάκης, 2011
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2011
Φωτογραφία εξωφύλλου από το αιγυπτιακό αρχείο ΕΛΙΑ
Επιμέλεια: Βασίλης Πεκλάρης

Πρώτη έκδοση: Νοέμβριος 2007, Εκδόσεις Πατάκη
Δεύτερη έκδοση: Ιούνιος 2011, Εκδόσεις Ψυχογιός, 3.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-496-380-5

*Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.*

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευσή του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
Έδρα: Τατοίου 121
144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Μαυρομυχάλη 1
106 79 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
Head office: 121, Tatoiou Str.
144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 1, Mavromichali Str.
106 79 Athens, Greece
Tel.: 2102804800
Telefax: 2102819550
www.psichogios.gr
e-mail: info@psichogios.gr

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Μέρες Αλεξάνδρειας

PRIX MÉDITERRANÉE ÉTRANGER 2011

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

Φρούτα εποχής, 2000, Ωκεανίδα

Λέγε με Καϊρα, 2002, Ωκεανίδα

Το μάτι της επανάστασης έχει αχρωματοψία, 2005, Ωκεανίδα

Συλλαβίζοντας το καλοκαίρι, 2009, Εκδόσεις Πατάκη

Θα πολεμάς με τους θεούς, 2010, Εκδόσεις Πατάκη

*Στον Νικήτα Βοστάνη που
οι ορθοπεταλιές της μνήμης του με
ταξίδεψαν στα χρόνια της φαντασίας.*

*Στη Μαρία για την υπομονή
και την αλάθευτη κρίση της.*

...κι ό,τι είναι αληθινό,
είναι μόνο για μια φορά
και μόνο για έναν τόπο.

Τ.Σ. ΕΛΙΟΤ, *Τετάρτη των Τεφρών*

Μέρος Πρώτο

...ευγενικοί σαν επισκέπτες.

Λάο Τσε

Ο πόλεμος και το εμπόριο είναι τα δυο πόδια του πολιτισμού μας. Αναρωτιέμαι καμιά φορά πόσοι από μας θα βρίσκονταν εδώ χωρίς αυτά», παρατήρησε ο Ελιάς Χούρι, θέλοντας να πει κάτι όση ώρα περίμεναν τον ειδικό σύμβουλο του Έπατου Αρμωστή.

Η παρατήρηση αυτή έβγαλε τον Αντώνη Χάραμη από τον στιγμιαίο λήθαργο. Ένα λεπτό νωρίτερα αναρωτιόταν με τη σειρά του πώς είχε καταφέρει ο Χούρι να είναι παρών σε μια τέτοια συνάντηση. Ούτε ο πόλεμος ούτε το εμπόριο ανήκαν στο φάσμα των δραστηριοτήτων του αινιγματικού άντρα. Ωστόσο, τα τελευταία δύο τρία χρόνια ο Αντώνης δεν μπορούσε να σκεφτεί καμία μεγάλη δουλειά που να έκλεισε στην Αίγυπτο χωρίς τη διαμεσολάβηση του Ελιάς Χούρι, γνωστού με το παρατσούκλι ο «Λιβανέζος». Η ψηλόλιγνη αυτή φιγούρα με την ανοιχτόχρωμη επιδερμίδα, τα πανάκριβα κοστούμια και τα κομψά καπέλα σύχναζε σχεδόν καθημερινά στα μαγαζιά γύρω από τη Σερίφ Πασά κι οσμιζόταν την εμπορική δίνη της πόλης.

Σ' ένα από αυτά, στην μπιραρία «Danielle» (όπου, κατά τον «Λιβανέζο», έπινες αυθεντική γερμανική μπίρα πρώτης ποιότητος και όχι «κατρουλιά»), πρότεινε να γίνει η συνάντηση με τον Βρετανό αξιωματούχο, κι ο Αντώνης, που σπανίως σύχναζε πια σε μπιραρίες, άφησε τη ματιά του να πλανηθεί μέσα στο χώρο με τη βαριά ξυλεπένδυση, τους καθρέφτες και τις απλίες που φώλιαζαν στους τοίχους. Επειδή τα κουρτινάκια που ήταν παρατεταγμένα σ' ολόκληρη την πρόσοψη δε φαίνονταν ικανά να ανακόψουν τον χειμαρρώδη ήλιο, έτεινε να πιστέψει πως το

σκουρόχρωμο ξύλο αιχμαλώτιζε κάθε περιττή αχτίδα φωτός και δεν την άφηνε να διαχέεται στις γωνιές και στο πανύψηλο ταβάνι. Από τη θέση του, μόλις και μετά βίας διέκρινε τις λεπτομέρειες στο πρόσωπο του άντρα, ο οποίος από το βάθος της αίθουσας, πίσω από μια ξύλινη μπάρα, συντόνιζε την εξυπηρέτηση των πελατών. Έβλεπε μόνο την ολοστρογγυλη κοιλιά του να αναταράσσεται κάθε φορά που γυάλιζε την μπάρα μ' ένα λευκό πανί κι έκανε γούστο τον τρόπο που ζύμωνε τρεις τέσσερις γλώσσες με την τραγουδιστή ιταλιάνικη προφορά του.

Ο Χούρι ανέλαβε να του εξηγήσει: «Ο Ντανιέλε είναι η ατραξιόν του μαγαζιού. Il protagonista, ένα είδος κομεντιέν που δίνει καθημερινά παράσταση πίσω από το μπαρ». Είναι αλήθεια πως το μπαρ θύμιζε ράμπα, με διακριτικά φώτα κι έναν γυάλινο ουρανό από γιγάντια ποτήρια μπίρας κρεμασμένα σε αθέατους γάντζους.

«Για ποιους;» ρώτησε αυθόρμητα ο Αντώνης.

«Μόλις σχολάσει η μπόρσα, καταφθάνουν οι jobbers. Μια παγωμένη μπίρα στου Ντανιέλε είναι βάλσαμο γι' αυτούς τους φουκαράδες. Τους έχεις δει πώς ξελαρυγγιάζονται τρέχοντας όλο το πρωί πάνω κάτω στις ξύλινες κερκίδες τους, κυνηγώντας τις τιμές του βαμβακιού στους μαυροπίνακες; Το χρηματιστήριο θέλει κότσια, φίλε μου, un point c'est tout*. Τα μεταξωτά πουκάμισά τους μουλιάζουν στον ιδρώτα. Ύστερα μαζεύονται οι δικηγόροι και οι τραπεζίτες. Y a du monde, je vous assure**».

Ο Αντώνης σκέφτηκε πως και ο Ελιάς ετοιμαζόταν να δώσει τη δική του παράσταση σε όλους αυτούς. Θα προτιμούσε τελικά ετούτη η υπόθεση να είχε λήξει χωρίς τυμπανοκρουσίες, σε ένα ήσυχο γραφείο, μακριά από τα μάτια του κόσμου, και η επιμονή του Ελιάς να συναντηθούν σ' ένα τόσο πολυσύχναστο μέ-

* Τελεία και παύλα.

** Πολύς κόσμος, σας διαβεβαιώ.

ρος είχε αρχίσει να τον ενοχλεί, όπως άλλωστε και η αργοπορία του Βρετανού αξιωματούχου. Ο Λιβανέζος, που διαισθανόταν αυτή την ενόχληση, τον εκνεύριζε ακόμα περισσότερο όταν προσπαθούσε να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα, λέγοντας: «En tout cas,* κοτζάμ σύμβουλο του Έπατου Αρμοστή περιμένουμε, όχι τον πρώτο τυχόντα».

Αυτό πια έβγαλε τον Αντώνη από τα ρούχα του. «Κοτζάμ σύμβουλο, ε;» γρύλισε οργισμένος. «Έναν κολαούζο που δεν έχει μάθει να είναι στην ώρα του περιμένουμε, και σταμάτα να βάζεις και να βγάζεις αυτό το ρημάδι το ρολόι από την τσέπη σου γιατί μου δίνεις στα νεύρα!»

Ο Ελιάς τον κοίταξε εμβρόντητος κι έσπευσε να παραχώσει το ρολόι του στο τσεπάκι του γιλέκου του. Τότε ο Αντώνης τίναξε αποφασιστικά το πέτο του και σταύρωσε τα χέρια περιμένοντας.

Η πραγματική αιτία της οργής του, ωστόσο, ήταν άλλη. Αισθανόταν πως είχε επιτρέψει στον Ελιάς να τον χρησιμοποιήσει για το θεαθήναι. Την ώρα που μπήκαν οι δυο τους, έκανε νόημα στον Ντανιέλε κι αυτός υποκλίθηκε σαν αληθινός πρωταγωνιστής με το άσπρο πουκάμισο, τις τιράντες και το παπιγιόν. Ήταν σίγουρος πως ο γιγαντόσωμος Ιταλός θα άφηνε να διαρρεύσει το γεγονός ότι στο μαγαζί του είχε φιλοξενήσει τον καπνοβιομήχανο Αντώνη Χάραμη και το σύμβουλο του Έπατου Αρμοστή, που αναμενόταν από λεπτό σε λεπτό.

Η συνάντησή τους θα έχριζε ουσιαστικά τον Αντώνη Χάραμη βασικό προμηθευτή τσιγάρων του βρετανικού στρατού, και θα τον έκανε έναν από τους πλουσιότερους Έλληνες Αιγυπτιώτες – οι τυπικές λεπτομέρειες θα ήταν πλέον θέμα των δικηγόρων. Όχι πως ο Αντώνης δε συγκαταλεγόταν ήδη στους Κρόιους της Αλεξάνδρειας. Από τις αρχές του αιώνα ήδη, το περίφημο πακέτο Charamis-CIGARETTES EGYPTIENNES με το

* Σε κάθε περίπτωση.

αλεξανδρινό του έμβλημα, τις βελόνες της Κλεοπάτρας, το έβρισκες πια και στην Αγγλία και στη Γερμανία και στην Ολλανδία, μέχρι τη Σουηδία και τη Νορβηγία. Ο κύριος σύμβουλος θα είχε πάρει ασφαλώς τις πληροφορίες του και θα γνώριζε πως, εκτός των άλλων, ο Χάραμης είχε υπάρξει στο παρελθόν προμηθευτής της Α.Μ. του σουλτάνου της Αιγύπτου, καθώς και του πρίγκιπα της Ελλάδας Κωνσταντίνου. Έτσι, ο Αντώνης σκέφτηκε να πάρει μαζί του μόνο τη φωτογραφία με την ιδιόχειρη αφιέρωση της Σάρας Μπερνάρ, η οποία είχε επισκεφτεί προ πέντε ετών το νέο του εργοστάσιο στο Μοχάρεμ Μπέι και δήλωσε βαθύτατα *impressionnée** από τους χώρους και την υποδομή του. Αλλά κι αυτό ακόμα ήταν γνωστό στους κύκλους των φανατικών καπνιστών. Γνωστό ή όχι, πάντως, ήταν από τα πρώτα πράγματα που τον ρώτησε ο «Λιβανέζος» μόλις συναντήθηκαν:

«Et la photo, tu l'as apportée?»** Και ζήτησε να δει τη φωτογραφία της περίφημης τραγωδού με την αφιέρωση στο πίσω μέρος.

Ο Ελιάς Χούρι ήταν Γάλλος υπήκοος από λιβανέζικη οικογένεια, είχε γεννηθεί στη Βηρυτό και ήταν μαρωνίτης στο θρήσκευμα. Αυτό και μόνο εξηγούσε ως ένα βαθμό τη φροντισμένη του εμφάνιση. *Il est toujours tiré à quatre épingles**** ήταν το πρώτο πράγμα που έλεγαν γι' αυτόν στην πόλη. Ο Αντώνης τον συμπαθούσε για τους ίδιους ακριβώς λόγους που τον αντιπαθούσε. Δεν μπορούσε να μη συμπαθήσει έναν άντρα με τόσο υγιές και γάργαρα γέλιο, το νεαρό της ηλικίας του όμως ήταν ένας πολύ σοβαρός λόγος για να τον αντιπαθήσει, τώρα που εκείνος πατούσε αισίως τα πενήντα. Ήξερε τουλάχιστον πως, εν μέρει, μπορούσε να τον εμπιστευτεί, γιατί ο Ελιάς ποτέ δε θα

* Εντυπωσιασμένη.

** Και τη φωτογραφία, την έφερε;

*** Είναι πάντα ντυμένος στην τρίχα.

κέρδιζε την απόλυτη εμπιστοσύνη του. Όσες φορές ήθελε να του πετάξει κατάμουτρα μια βρισιά, όπως τώρα καλή ώρα, τύχαινε να τον έχει ανάγκη, κι έπρεπε να συγκρατηθεί, αλλά όταν εξέλιπε αυτή η ανάγκη, του ήταν αδύνατο να κακομιλήσει στο αθώο αγόρι που είχε μπροστά του· κι έμενε πάντα με την εντύπωση πως ο «Λιβανέζος» τον έκανε ό,τι ήθελε, ενώ στην πραγματικότητα ο ίδιος τον χρησιμοποιούσε για να προωθήσει τα συμφέροντά του.

Και αυτή η εμμονή του στη λεπτομέρεια πόσο εκνευριστική ήταν! Ένωσε όμως την παρατηρητικότητα του να θριαμβεύει, όταν εντόπισε δύο στοιχεία ατημελησίας στην εμφάνισή του. Είχε βέβαια όπως πάντα δαμάσει τις πλούσιες τούφες των μαλλιών του με μπόλικη μπριγιαντίνη και από το γιλέκο του κρεμόταν το ασημένιο αλυσιδάκι του. Ωστόσο, αν πρόσεχες το μoustάκι του, θα παρατηρούσες πως εδώ κι εκεί εξέιχαν κάποιες ατίθασες τρίχες που άγγιζαν το μπλάβο πάνω χείλος, υποχρεώνοντάς τον κάθε λίγο να τις ανασηκώνει με το κάτω χείλος. Αλλά το ανεπίτρεπτο για έναν *comme il faut** Λιβανέζο ήταν πως από το σακάκι του έλειπε το μαντιλάκι με το οποίο θα μπορούσε να σκουπίσει τις μικρές σταγόνες ιδρώτα που είχαν σχηματιστεί στο μέτωπό του και αντί γι' αυτό χρησιμοποιούσε τη λευκή πετσέτα του, ψελλίζοντας: «Quelle chaleur!»** Η σημερινή μέρα ήταν ασυνήθιστα ζεστή για Μάιο μήνα. Όλη την περασμένη βδομάδα έβρεχε ασταμάτητα – φαινόμενο συχνό στην Αλεξάνδρεια.

Ο Αντώνης ξύπνησε νωρίτερα απ' ό,τι συνήθως και, αντίθετα από τον Ελιάς, είχε την προνοητικότητα να δεχτεί τις περιποιήσεις του Κικίνου, του Κεφαλλονίτη μπαρμπέρη, που για το λόγο αυτόν ανέβηκε πρωί πρωί στο Καρτιέ Γκρεκ με τα σύνεργά του, προτού ακόμα ανοίξει το κουρείο του στο Σότερ, πίσω

* Καθωσπρέπει.

** Τι ζέστη.

από τους κήπους του Σαλαλάτ. Τη λάμψη των παπουτσιών του την εμπιστεύτηκε, για το γούρι, σε έναν Αρμένη λούστρο της πλατείας Μωχάμετ Άλι.

Καθισμένος απέναντι από τον Χούρι, ατένιζε το πρόσωπό του σε έναν από τους καθρέφτες της μπιραρίας κι έβλεπε με ικανοποίηση πως ο μπαρμπέρης είχε φροντίσει, εκτός από το μουστάκι, και τις φαβορίτες. Την ίδια στιγμή ακούστηκε το κουνάκι της πόρτας, όμως δεν ήταν αυτός που περίμεναν. Ένα υπέροχο άρωμα τον κατέκλυσε και στράφηκε να κοιτάξει. Από το ξύλινο χώρισμα της εισόδου πρόβαλε μια εντυπωσιακή γυναίκα με καπελίνα. Τους ώμους της κάλυπτε ένα μπολερό και το πολύπτυχο φόρεμά της έφτανε λίγο κάτω από το γόνατο, αποκαλύπτοντας δυο υπέροχες γάμπες. Κοντοστάθηκε για λίγο, ώσπου ένας μικρός σισμπής* να πάρει το καπέλο της. Κατόπιν ο Φάουζι, το γκαρσόνι, με μια σχεδόν θεατρική χειρονομία τής υπέδειξε το διπλανό τραπέζι. Με αιθέριες κινήσεις, σαν να χόρευε πάνω στα τακούνια της, στρογγυλοκάθισε στη θέση της. Απαλλάχτηκε αργά αργά από τα κατάλευκα γάντια της, που τα δίπλωσε και τα έβαλε στην τσάντα της. Άνοιξε τη βεντάλια της και τίναξε με επιτήδευση τα κυματιστά μαλλιά της. Τη στιγμή εκείνη ο Αντώνης νόμισε πως του χαμογέλασε, κι έσπευσε να ανταποδώσει σηκώνοντας το ποτήρι του. Ήταν τόσο εντυπωσιασμένος από τον ευρωπαϊκό αέρα της νεαρής γυναίκας, ώστε δε διανοήθηκε να σκεφτεί κάτι λιγότερο από: «Quelle belle femme!»**

«Η Υβέτ Σαντόν!» τον διαφώτισε ο Ελιάς Χούρι, που αντιλήφθηκε το ενδιαφέρον του. «Γαλλο-Ελβετίδα. Τώρα από Ελβετίδα μητέρα και Γάλλο πατέρα... Από Γαλλίδα μητέρα και Ελβετό πατέρα;» Και στη συνέχεια του ψιθύρισε: «Λένε πως την

* Αλλήθωρος.

** Τι όμορφη γυναίκα!

έφερε εδώ ο Φιλίπ Ζακό. Έναν καιρό μάλιστα παρίστανε τη νόμιμη σύζυγό του, ενώ όλοι ξέρουν πως ο Ζακό έχει γυναίκα και παιδιά· ένας γέρος παλιάνθρωπος, *mon ami**».

Τον Ζακό τον γνώριζε καλά ο Αντώνης Χάραμης. Ήταν ένας άλλος Χούρι, με σκοτεινές δοσοληψίες την τελευταία πενταετία στην Αίγυπτο. Δεν ήταν ούτε καλύτερος ούτε χειρότερος από τον «Λιβανέζο». Κι όσο για την υποτιθέμενη σύντροφό του, σκόπευε να τη γνωρίσει καλύτερα κάποια άλλη στιγμή. Για την ώρα μπορούσε απλώς να φαντάζεται πως την είχε αγκαλιά στις όχθες της Μαρεώτιδας ή σε κάποια σουίτα του «Σέπερντ» στο Κάιρο, μακριά από τα αδιάκριτα μάτια των Αλεξανδρινών.

Η άφιξη του Βρετανού αξιωματούχου τον επανέφερε στην πραγματικότητα. Δεν ήταν μόνος του. Συνοδευόταν από έναν άντρα λίγο ψηλότερο, κοκκινομάλλη, με φακίδες στο πρόσωπο, που συστήθηκε ως ειδικός σύμβουλος του υπουργού Ανατολής στην Ύπατη Αρμοστεία. Η παρουσία του φάνηκε να δυσαρεστεί τον «Λιβανέζο», που μουρμούρισε κάποιο σχόλιο. Ο Αντώνης, αντίθετα, το θεώρησε πολύ φυσικό να συνοδεύεται ο άνθρωπός τους, αν μη τι άλλο, για λόγους εντυπώσεων. Δεν ήξερε αν έπρεπε να του απευθύνει το λόγο χρησιμοποιώντας κάποιον τίτλο, γι' αυτό και μετά τις συστάσεις τον προσφωνούσε μίστερ Κόσνερ. Εκ πρώτης όψεως έδειχνε υπερόπτης και απληροφόρητος για τα προβλήματα της περιοχής. Συνδύαζε την ευγένεια του Άγγλου τζέντλεμαν με την αλαζονεία του Βρετανού ιμπεριαλιστή. Είχε πεταχτά αυτιά που φάνταζαν κάπως αστεία έτσι όπως εξείχαν από το τετράγωνο κεφάλι του και μια ασαφή χωρίστρα στα μαλλιά του, που προσπαθούσε επανειλημμένα να αναδείξει με τα ακροδάχτυλά του. Δεν πρόλαβε καλά καλά να κάτσει και τα έβαλε με την Αλεξάνδρεια και τις ανοιξιάτικες μπόρες της, μακαρίζοντας τον εαυτό του για τον υπέροχο χειμώνα που

* Φίλε μου.

πέρασε στο Κάιρο. Είχε έρθει από την πρωτεύουσα μόλις πριν από δυο μέρες και το μόνο που έβρισκε συμπαθητικό εδώ ήταν η υπέροχη θέα από το λοφίσκο του Κυβερνείου. Κατά τα άλλα, η Αλεξάνδρεια του φαινόταν μια πληκτική επαρχιακή πόλη με ελάχιστα κέντρα αναψυχής και αμελητέο αρχαιολογικό ενδιαφέρον σε σχέση με το Κάιρο. Ήταν φανερό πως αγνοούσε παντελώς την ιστορία του τόπου, πολλώ δε μάλλον τη σύγχρονη ιστορία. Από κάποιο σχόλιο που έκανε για τον δολοφονημένο κόπτη πρωθυπουργό Μπούτρος Γκάλι πασά, ο Αντώνης κατάλαβε πως ο Κόσνερ δε γνώριζε ούτε τον ακριβή χρόνο ούτε τις συνθήκες της δολοφονίας του. Κι όσο για τον άλλο, τον κοκκινομάλλη, ζήτημα ήταν αν σταύρωσε μια κουβέντα στη διάρκεια του γεύματος. Στην αρχή μάλιστα, όπου για άγνωστο λόγο ο Κόσνερ προτιμούσε να μιλούν στα γαλλικά, ο σύμβουλος του υπουργού Ανατολής δεν πρέπει καν να κατάλαβε τι ακριβώς διαμειβόταν μεταξύ τους.

Όλ' αυτά όμως δεν είχαν σημασία. Προείχε να κλείσει η συμφωνία, η οποία ακριβώς, όπως υποψιαζόταν ο Έλληνας καπνοβιομήχανος, είχε ήδη προαποφασιστεί. Η συνάντηση αυτή στην μπιραρία της Σερίφ Πασά ήταν εντέλει ένα τυπικό γεύμα εργασίας που σκοπό είχε κυρίως να διασφαλίσει την προμήθεια του Ελιάς Χούρι. Ο μίστερ Κόσνερ το μόνο που ζήτησε ήταν να καπνίσει μερικά τσιγάρα Charamis αντί για την αγαπημένη του πίπα. Όταν ο Αντώνης αντιλήφθηκε περί τίνος επρόκειτο, δεν μπόρεσε καν στον κόπο να βγάλει τη φωτογραφία της Σάρας Μπερνάρ από την εσωτερική τσέπη του σακακιού του. Ένωσε πως είχε το δικαίωμα να χαλαρώσει, κάθισε λίγο πιο αναπαυτικά στην καρέκλα του και χάρηκε με την ψυχή του τα πιάτα που τους σέρβιρε ο Φάουζι. Κοίταζε γύρω του τον περίτεχνο διάκοσμο της μπιραρίας. Τη μονοτονία του σκουρόχρωμου ξύλου παραβίαζε ευτυχώς το πουκάμισο του Ντανιέλε, το ανοιχτόχρωμο μoustάκι του Κόσνερ ψαλιδισμένο αλά μπρος, όπως θα έλεγε

και ο Κικίνος, η ξανθιά μπίρα και η φίνα παρουσία της μαμαζέλ Σαντόν – κάποια στιγμή την είδε να φτιασιδώνεται συμβουλευόμενη το καθρεφτάκι της. Αν πίστευε στα λεγόμενα του Χούρι, σε λίγη ώρα το μαγαζί θα έβριθε από κόσμο. «Εν αναμονή των χρηματιστών, δικηγόρων και τραπεζιτών, λοιπόν», είπε από μέσα του. Ξαφνικά, άρχισε να του καλαρέσει η ιδέα της συνάντησης σε τόσο ευχάριστο κλίμα. Στο μέλλον, σκέφτηκε, οι επαγγελματικές συμφωνίες και τα φλερτ θα γίνονται σε ανάλογους χώρους. Ίσως μόνο οι άνθρωποι να ντύνονται πιο απλά. Θα υπήρχε πάντα ένας δαιμόνιος Χούρι που θα κινούσε τα νήματα και μια υπέροχη Υβέτ που θα έβαζε τη φαντασία σε πειρασμό. Με τη σκέψη αυτή ανασήκωσε το ποτήρι του και χαιρέτησε ξανά τη μετρέσα του Ζακό, που ανταποκρίθηκε ολοπρόθυμα. Ένα λεπτό νωρίτερα είχε ψιθυρίσει στο αυτί του Φάουζι το αυτονόητο κι ο σερβιτόρος με την πράσινη χρυσοκέντητη κελεμπία θα γνωστοποίησε στη δεσποινίδα ότι όλα ήταν κερασμένα από τον καλοβαλμένο κύριο με το περιποιημένο μουστάκι και τα γκριζα μαλλιά. Όπως έδειχναν τα πράγματα, η αίσια κατάληξη του φλερτ θα επισφράγιζε τη μεγαλύτερη εμπορική συμφωνία που είχε πετύχει ποτέ, και μάλιστα χωρίς ιδιαίτερο κόπο.

Η ξανθή μπίρα άστραψε μέσα στα μποκ* που υψώθηκαν τσουγκρίζοντας το ένα το άλλο. Έξω στο δρόμο απεικονιζόταν η τάση της πόλης που βιαζόταν να αναγεννηθεί οικονομικά. Οι χαντούρες** παράβγαιναν με τα λιγοστά αυτοκίνητα και ανάμεσα τους μπερδευόταν ένα σμάρι ανθρώπων κάθε φυλής και κάθε ηλικίας που θυσίαζε ευλαβικά στο μαμμωνά. Η πίσω πόρτα της μπιραρίας οδηγούσε σ' ένα στενοσόκακο όπου η Αίγυπτος και οι άνθρωποί της σου έκλειναν πονηρά το μάτι. Η κύρια είσοδος όμως σε οδηγούσε κατευθείαν στην Ευρώπη. Εκεί

* Ποτήρι μπίρας που χωρά 1/4 του λίτρου.

** Χαντούρα: μόνιππο, η χαρακτηριστική αλεξανδρινή άμαξα.

όπου επιδεικνυόταν η χάρη του ευρωπαϊκού ρούχου και η αγγλική και η γαλλική ήταν οι κυρίαρχες γλώσσες. Με την άκρη του ματιού του παρατήρησε έναν Έλληνα υπάλληλό του που ανέβαινε βιαστικός τη Σερίφ Πασά με ένα μάτσο χαρτιά υπό μάλης. Έδειχνε να κατευθύνεται απερίσπαστος στη δουλειά του, κι αυτό ικανοποίησε τον εργοδότη του.

Εντέλει, ο Αντώνης απολάμβανε τη ζωή σ' αυτή την πόλη, όπου φυλές, γλώσσες και δόγματα συνηχούσαν αρμονικά σ' ένα καθημερινό πανηγύρι. Δεν μπορούσε να σκεφτεί κανέναν άλλο τόπο όπου τυχοδιώκτες σαν τον ίδιο, τον Ελιάς Χούρι και την Υβέτ Σαντόν θα είχαν καλύτερη τύχη. Η ώρα στο μεγάλο ρολόι του τοίχου έδειχνε μία και μισή.

* * *

Δεν είναι μόνο ο πόλεμος και το εμπόριο που μας έφεραν εδώ, σκέφτηκε ο Αντώνης καθώς αισθανόταν πως είχε βρει το δρόμο για τα απόκρυφα του κορμιού της Υβέτ. Οι πρώτες διεισδύσεις μέσα στο σώμα της τον έκαναν να χάσει την αίσθηση του χώρου και να μην είναι βέβαιος αν όντως βρισκόταν στο πολυτελές διαμέρισμα του Ελιάς Χούρι στο Ρούσντι, στο διπλό κρεβάτι με τα χρυσοποίκιλτα κάγκελα, αγκαλιά με μια γυναίκα που είχε μεθύσει τη φαντασία του. Ύστερα οι πνιχτές φωνούλες της και η προτροπή «rouissez, rouissez!» που ακολουθούσαν το ρυθμό του ζευγαρώματος τον έκαναν να ξαναβρεί τις ηδονικές παραμέτρους της πραγματικότητας: πάνω στα στητά σαν λεμόνια στήθη της, στα κυματιστά μαλλιά της που οι άκρες τους χάνονταν πίσω από τα κάγκελα του κρεβατιού, πάνω στο τριγωνικό εφήβαιο της που αγκύλωνε το δέρμα του. Πριν καλά καλά το καταλάβει, ήρθε ο οργασμός, ρωμαλέος και αμετάκλητος, κι εκείνη τη στιγμή πρόλαβε απλώς να ολοκληρώσει τη σκέψη του φωναχτά. Μόνο που ακούστηκε τόσο δυνατά, σχεδόν σαν ουρ-

λιαχτό, κι έκανε την ερωμένη του να γουρλώσει απορημένη τα μάτια.

Δεν υπήρχε αμφιβολία πως ακόμα και η αίσια κατάληξη του φλερτ με την Υβέτ έφερε τη σφραγίδα του Χούρι. Ο «Λιβανέζος» έκανε τα αδύνατα δυνατά για να τελεσφορήσει το ειδύλλιο, θέλοντας ίσως να πλήξει ανεπανόρθωτα τον concurrent* του, όπως αποκάλεσε κάποια στιγμή τον Φιλίπ Ζακό. Το να διαθέσει το διαμέρισμά του στο παράνομο ζευγάρι ήταν το ελάχιστο που μπορούσε να κάνει, ύστερα από την παχυλή αποζημίωση που έλαβε από τον Χάραμη.

Ο Αντώνης εντυπωσιάστηκε από το κομψό ενδιαίτημα του «Λιβανέζου». Ο ίδιος έμενε σε πραγματικό παλάτι, ενώ είχε μπει κατά καιρούς στα πλουσιότερα σπίτια της Αλεξάνδρειας. Δύσκολα θα εντυπωσιαζόταν από ένα συμβατικό διαμέρισμα στο Ρούσντι. Και όμως στο διάκοσμο του σπιτιού συγκαταλέγονταν ορισμένα κομμάτια που κάποιος έμπειρος τεχνοκρίτης θα τους απέδιδε μάλλον μεγάλη αξία. Αραβουργήματα δίπλα σε μοντέρνους πίνακες ιμπρεσιονιστών και γαλλική επίπλωση παντρεμένη με ανατολίτικα ψηφιδωτά. Η τέχνη της Ανατολής και της Δύσης εξισορροπημένες χάρη σ' ένα λεπτό γούστο. Το υπνοδωμάτιό του, ωστόσο, ήταν απογοητευτικό: είχε βαριά και ογκώδη επίπλωση και ήταν ντυμένο στην κυριολεξία με καθρέφτες. Καθρέφτης υπήρχε ακόμα και στην οροφή. Προφανώς, ο Ελιάς ήθελε να απολαμβάνει και ως θεατής τους οργασμούς του.

Ο Αντώνης, αντίθετα, δεν αισθανόταν άνετα στην αρχή με τόσους καθρέφτες. Ένιωθε σαν να τον παρακολουθούσε κάποιος. Η αμηχανία του διπλασιάστηκε, όταν, προσπαθώντας να ξεκουμπώσει το φόρεμα της Υβέτ, πάλεψε στην πλάτη της για μερικά δευτερόλεπτα με αόρατες κόπιτσες, δίνοντας την

* Ανταγωνιστής.

εντύπωση του αδέξιου εραστή που δυσκολεύεται στα πιο απλά πράγματα. Σιχτίρισε τα γυναικεία ρούχα και τα προστάγματα της ηθικής που υπηρετούν. Όταν επιτέλους έπεσαν και τα «τελευταία τείχη», η δροσερή νιότη της ερωμένης του ακτινοβόλησε μέσα στους καθρέφτες και γέμισε το δωμάτιο με είδωλα λευκής, καλοσμιλεμένης σάρκας. Το υπέροχο αυτό γυναικείο σώμα τού δινόταν για να το χαρεί και να το εξερευνήσει σπιθαμή προς σπιθαμή. Αν υποθεθεί πως η πείρα στον έρωτα υπολογίζεται με την ευκολία που καταδεικνύει κανείς στο να απαλλάσσει το σύντροφό του από τα περιττά ενδύματα, τότε η μαμαξέλ Σαντόν έπαιρνε άριστα, καθώς ο Αντώνης βρέθηκε ξαφνικά ολόγυμνος δίπλα της χωρίς να το αντιληφθεί. Το δικό του σώμα, λιγότερο σφριγηλό και λείο, θάμπωσε τους καθρέφτες.

Αφήνοντας την κοιλάδα του στήθους της, ακολούθησε την ερωτική κοίτη του κορμιού της, φτάνοντας γρήγορα εκεί όπου ένας άντρας υποθέτει πως εκβάλλει η λίμπιντο κάθε γυναίκας. Ακούμπησε στιγμιαία τη στρογγυλή άκρη της μύτης του πάνω στην ήβη της. Το αιδοίο της του φάνηκε απρόσμενα δασύ και σκουρόχρωμο, σχεδόν τον τρόμαξε και του θύμισε το Μπιρ Μασαούντ, «Το πηγάδι του διαβόλου», στην παραλία του Σίντι Μπισρ: εκείνο το χάσμα στο βράχο που γέμιζε με θαλασσινό νερό. Όσοι βουτούσαν εκεί μέσα έπρεπε με μακροβούτι να περάσουν κάτω από τη ρίζα του βράχου και να βγουν στην ανοιχτή θάλασσα. Πολλές φορές όμως τα απανωτά κύματα εγκλώβιζαν τους επίδοξους βουτηχτές και αρκετοί είχαν θαφτεί στον υγρό τάφο του Σίντι Μπισρ.

Ο Αντώνης φοβήθηκε πως έκανε μια εξίσου παράτολμη βουτιά. Γι' αυτό και καθυστέρησε να ολοκληρώσει τη συνένευσή τους, περιμένοντας από την ίδια την Υβέτ να τον οδηγήσει μέσα της. Όταν τον τύλιξε με τα μεγάλα της πόδια, τα δύο σώματα είχαν ήδη γίνει ένα κι εκείνος προσπαθούσε, μετά

την αδικαιολόγητη καθυστέρηση, να παρατείνει την παραμονή του στο ξένο κορμί. Δεν ήταν εύκολο. Κάθε διείσδυση μέσα της μπορούσε να αποδειχτεί μοιραία. Ο πόθος του είχε γιγαντωθεί από την προσμονή τόσων ημερών. Στην προσπάθειά του να ξεφύγει από τη μέγγενη του οργασμού, άρχισε να σέρνει τα γόνατά του πάνω στα σεντόνια. Ήταν μια οδυνηρή συνήθεια που του άφηνε ύστερα ενοχλήσεις για αρκετές ημέρες, αλλά έτσι μόνο αναχαίτιζε τη λίμπιντο που κάλπαζε μέσα του. Ταυτόχρονα προσπάθησε να σκεφτεί κάτι άλλο.

Σε ανάλογες περιπτώσεις επιστράτευε την ιστορία του Θανάση, όπως την είχε ακούσει από το στόμα της γυναίκας του. Ήταν ικανός να ανακαλέσει κάθε λεπτομέρεια της διαφυγής του από τη Μυτιλήνη και να ακολουθήσει την πορεία του ως την Αίγυπτο, καθυστερώντας ώρες ολόκληρες την εκσπερμάτωση. Μια νύχτα στο Κάιρο, μια νεαρή πόρνη τον άφησε στα κρύα του λουτρού. Υπολόγισε μετά πως, αναμασώντας ξανά και ξανά μέσα του το «έπος του Θανάση», πρέπει να βασάνισε το ταλαιπώρο κορίτσι κοντά δυο ώρες. Η περιπέτεια του ξαδέλφου, ωστόσο, δεν ήταν εκτός θέματος. Ήταν πρωτίστως μια ερωτική ιστορία.

Ο Θανάσης καταγόταν, καθώς λένε, από αρχοντική οικογένεια και είχε αβγατίσει την οικογενειακή περιουσία μεταφέροντας με δικά του καϊκια προϊόντα του νησιού, αχλάδια και ελαιόλαδο, στα τουρκικά παράλια. Η κακιά η ώρα το έφερε και αγάπησε μια νεαρή Τουρκάλα από το Αϊβαλί. Την αγάπησε τόσο, που ήθελε σώνει και καλά να την παντρευτεί. Η επιμονή του αυτή έφερε σε ρήξη τις δύο οικογένειες και η ζωή του Θανάση στο νησί διέτρεχε σοβαρό κίνδυνο. Τα αδέρφια του, προκειμένου να τον σώσουν, τον φυγάδευσαν νύχτα κάτω από ένα φορτίο αχλάδια που προοριζόταν για την Αλεξάνδρεια. Να, λοιπόν, και κάποιος που βρέθηκε εδώ από έρωτα, σκέφτηκε ξαφνικά και τότε τον κατέλαβε μια ακατανίκητη έξαψη· ο πολιορκητής οργασμός

είχε αλώσει το κορμί του και δεν πρόλαβε παρά να αναφωνήσει εκείνο το επικό: «C'est l'amour, c'est l'amour!»*

* * *

Στις 4 Αυγούστου του 1914, τη μέρα που η Αγγλία κήρυξε τον πόλεμο στη Γερμανία, ο Αντώνης βρισκόταν στο Κάιρο προκειμένου να υπογράψει το *κοντράτο* για την παράδοση των τσιγάρων στον αγγλικό στρατό. Είχε αναχωρήσει από την Αλεξάνδρεια το πρωί σιδηροδρομικώς, επιβαίνοντας στο βαγόνι της πρώτης θέσης του εξπρές για Κάιρο, και η γενναία απόφασή του να συνταξιδέψει με το δικηγόρο Στρατή Μιχελή, μακρινό συγγενή της γυναίκας του, ο οποίος χειριζόταν τα δύο τελευταία χρόνια τις εμπορικές υποθέσεις του, είχε να κάνει με την ανησυχία του για τις διαδόσεις περί αντικατάστασης του Ύπατου Αρμοστή. Ο Μιχελής, γνωστός και ως «αλεπού των Μεικτών Δικαστηρίων», είχε τη φήμη εξαιρετικού νομικού αλλά και φανατικού βασιλόφρονα, ο οποίος δεν έχανε ευκαιρία να εξυμνεί την Α.Μ. το βασιλέα, τη βασίλισσα και όλη τη γαλαζοαίματη συνομοταξία, θεωρώντας ίσως και τον Χάραμη ομοϊδεάτη, ως επίσημο προμηθευτή τσιγάρων της βασιλικής οικογένειας. Ο Αντώνης δεν είχε καμία διάθεση να τον ακούει να βρίζει χυδαία τον Βενιζέλο και τη Συνεννόηση**. Και όποτε αισθανόταν ότι το παράκανε, γύριζε με αυστηρό ύφος και του έλεγε: «Στρατή, c'est bien assez!»*** Και ο Στρατής αναψοκοκκίνιζε, ζάρωνε για λίγο στη θέση του, ύστερα όμως, λες και ξαφνικά είχε θυμηθεί κάτι σημαντικό, άρχιζε πάλι το βιολί του:

«Συκοφαντούν το βασιλιά και σέρνουν τον τόπο στον όλεθρο. Αυτός ο καραγκιόζης ο Βενιζέλος έχει σκοπό να βουλιάξει

* Είναι ο έρωτας, είναι ο έρωτας.

** Η συμμαχία Άγγλων και Γάλλων γνωστή και ως Αντάντ (Entente).

*** Αρκετά!

το έθνος μας, αρκεί να πετύχει τους σκοπούς του», του είπε σε μια στιγμή, κι επειδή ο Αντώνης δεν αντέδρασε, συνέχισε ψελλίζοντας: «Μεταξύ μας, δεν πιστεύω πια λέξη απ' όσα λένε οι εφημερίδες. Τώρα είναι που οι Άγγλοι θα επιβάλουν απόλυτη λογοκρισία. Το ξέρετε πως καμία εφημερίδα δε θα μπορεί να έρθει από την Αθήνα και καμία είδηση από άλλη πηγή αντίθετη προς τη Συνεννόηση. Oui, c'est vrai!*

Εξέλαβε ως επιδοκιμασία το ανέκφραστο βλέμμα του Χάρामη και συνέχισε με ανάλογο μένος: «Είναι σωστό τώρα η κοινότητά μας να έχει γίνει μαλλιά κουβάρια με το προξενείο; Όχι, σας ρωτώ, είναι σωστό; Βρίζουν τον πρόξενο και τον λένε γερμανόφιλο. Θα ζητήσουν από τις αγγλικές αρχές να πιάσουν όλους τους υπαλλήλους του προξενείου και να τους εξορίσουν στη Μάλτα!»

Ε, ας τους στείλουν να ησυχάσουμε, σκέφτηκε ο Αντώνης, αλλά δεν είπε τίποτε. Δυο χρόνια τώρα που τον χρησιμοποιούσε στις υποθέσεις του, έκανε μια χαρά τη δουλειά του, γλιτώνοντας ένα σωρό λεφτά. Οι οικονομικές απαιτήσεις των δικηγόρων σε υποθέσεις εμπορικού δικαίου είχαν παραγίνει τελευταία και ο Μιχελής ήταν φτηνή όσο και αξιόπιστη λύση. Καταρτισμένος στο αντικείμενό του και άνθρωπος της οικογένειας, διαχειριζόταν με τον καλύτερο τρόπο τα ζητήματα που ανέκυπταν, χωρίς να ζητά τον ουρανό με τ' άστρα. Από την άλλη, βέβαια, δεν ήθελε και πολλή φαντασία για να καταλάβεις σε ποιο βαθμό χρησιμοποιούσε τον κολακευτικό τίτλο «δικηγόρος του Χάρामη». Ήταν ένα είδος σιωπηρής συμφωνίας που συνέδεε τους δύο άντρες, στο πλαίσιο της οποίας δε μετρούσαν τόσο τα οικονομικά ανταλλάγματα όσο η ηθική αμοιβή, η οποία, στην περίπτωση του Μιχελή, μεταφραζόταν άμεσα σε κοινωνική και επαγγελματική αναγνώριση. Αυτή βέβαια ήταν η άποψη του

* Ναι, είναι αλήθεια!

Αντώνη, γιατί ο δικηγόρος του άφηνε δεξιά κι αριστερά υπαινιγμούς για παροιμιώδη τσιγκουνιά, τους οποίους ο καπνοβιομήχανος αγνοούσε ή έκανε πως αγνοούσε. Στο πλαίσιο της άρρηκτης συμφωνίας τους προβλεπόταν, από την πλευρά του Αντώνη, ένας βαθμός ανοχής στη βαρετή φλυαρία του Μιχελή, που γινόταν ακόμα πιο ενοχλητική όταν είχε να κάνει με την πολιτική. Αλλά και η ανοχή έχει τα όριά της.

Κάποιες στιγμές ο Αντώνης του γύριζε την πλάτη, ξεκουράζοντας το βλέμμα του στη μονότονη απεραντοσύνη του αγροτικού σκηνικού που, σε συνδυασμό με το συνεχές τραμπάλισμα του τρένου, μούδιαζε γλυκά τις αισθήσεις του, έτσι ώστε να νιώθει πως περισσότερο ονειρευόταν παρά έβλεπε πραγματικά τους φελάχους σκυμμένους πάνω στη γη και τις βαμβakoφυτείες με το ανθισμένο κίτρινο άνθος τους να εναλλάσσονται με στρατιές από αραποσίτια, ζαχαροκάλαμα και οπωροφόρα. Οι φοινικιές, διάσπαρτες στο τοπίο, κρατούσαν άφθονο καρπό, πράσινο ακόμη, κι έδιναν έναν τόνο ακόμα πιο ονειρικό. Κανάλια με λασπωμένο νερό διέσχιζαν τον κάμπο προς όλες τις κατευθύνσεις και οι φελάχοι όργωναν το μαυριδερό χώμα με ξύλινα αλέτρια που τραβούσαν βουβάλια, βόδια, καμήλες ή άλογα. Ποτέ δεν είχε καταλάβει γιατί ανάμεσα στα αγαθά της ευλογημένης αιγυπτιακής γης δε χωρούσαν και τα καπνά. Από την άλλη, αισθανόταν πως έπρεπε να ευγνωμονεί εκείνους που απαγόρευαν διά νόμου την καλλιέργειά του το 1883. Η απόφασή τους εννόησε το καπνεμπόριο κι έκανε την καπνοβιομηχανία υπόθεση των Ελλήνων εμπόρων.

Γύρω από ένα μαγκανοπήγαδο έκανε κύκλους ένα μουλάρι με δεμένα μάτια με την ακρίβεια κουρδιστού αθύρματος. Οι φελάχες λικνίζονταν στη σειρά με τις στάμνες στο κεφάλι. Ρώτησε τον Μιχελή γιατί δένουν τα μάτια του ζώου. «Για να μη ζαλίζεται», του απάντησε. Του φάνηκε απίθανη αυτή η εξήγηση. Δεν ήξερε ότι ζαλίζονται και τα μουλάρια. Όσο πιο βαθιά εισχωρού-

σε η αμαξοστοιχία στα σπλάχνα της αφρικανικής γης, τόσο ένιωθες το καυτό χνότο της ερήμου, που στην Αλεξάνδρεια απάλυνε η αύρα της Μεσογείου.

Όταν το τρένο μπήκε επιτέλους στο σταθμό του Καΐρου, αισθάνθηκε τα μάτια του να τσούζουν, τη μύτη του να στεγνώνει και τη ζέστη να τον πνίγει και είπε μέσα του: «Χάρισμά σας η πρωτεύουσα!» Από την άλλη, αισθάνθηκε ανακούφιση που θα αποχωριζόταν έστω και προσωρινά τον Μιχελή. Ένα θεόρατο υποστεγο μπροστά του υπενθύμιζε το γιγαντισμό αυτής της πόλης.

Η έλευση του τρένου κινητοποίησε έναν όχλο από αχθοφόρους και ανθρώπους που περίμεναν να υποδεχτούν τους άρτι αφιχθέντες, κι όλοι χίμηξαν κυριολεκτικά πάνω στις πόρτες της αμαξοστοιχίας, πολιορκώντας τους ταλαίπωρους επιβάτες. Κοστούμαρισμένοι που κρατούσαν βαλίτσες και γυαλιστερούς χαρτοφύλακες αναμειγνύονταν με τις κελεμπίες των φελάχων και τα κοτόπουλα που φτεροκοπούσαν τρομαγμένα μες στα ζεμπίλια. Μέσα στην τρικυμισμένη αυτή λαοθάλασσα διέκρινες κάπου κάπου τις στολές των Βρετανών στρατιωτών και των αντρών της αιγυπτιακής αστυνομίας, ενώ κάτι θαρραλέα χαμίνια όργωναν την αποβάθρα με τις έκτακτες εκδόσεις αραβόφωνων, αγγλόφωνων και γαλλόφωνων εφημερίδων, τσιρίζοντας τη λέξη «Πόλεμος!» σε όλες τις γλώσσες. Ο Αντώνης τρόμαξε προς στιγμήν και κοντοστάθηκε, περιμένοντας να διακρίνει μέσα στο πλήθος τον «Λιβανέζο». Τον είδε δίπλα στο διευθυντή του υποκαταστήματός του στο Κάιρο, τον Ανδρέα Σιστάνη, που είχε παχύνει αρκετά από την τελευταία τους συνάντηση. Εκείνος, μόλις διέκρινε τον εργοδότη του, θεώρησε καλό να αμολήσει πάνω του δύο Αιγύπτιους βαστάζους με λευκές κελεμπίες και ταρμπούς*. Ο Αντώνης σήκωσε έντρομος τη μικρή δερμάτινη βαλίτσα του και την έδειξε στον Σιστάνη, που αντέδρασε με αξιο-

* Φέσι.

θαύμαστη ταχύτητα: άπλωσε τις χερούκλες του και τράβηξε από τις κελεμπίες τους χαμάληδες, οι οποίοι έκαναν δύο τρία βήματα κυριολεκτικά στον αέρα. Ο Σιστάνης τους έδωσε κατιτίς και τους ξεφορτώθηκε χωρίς δεύτερη κουβέντα. Ήταν Ηπειρώτης στην καταγωγή κι ένας από τους ικανότερους Έλληνες του Καϊρου. Όταν του έκλεισε το μάτι και του έδειξε με τρόπο τον Ανδρέα Μιχελή, ήξερε ότι έπρεπε να τον απαλλάξει προσωρινά από την παρουσία του. Πήρε λοιπόν από τα χέρια του δικηγόρου τη βαλίτσα και του είπε: «Ελάτε, κύριε Μιχελή».

Εκείνος κοίταξε απορημένα τον Χάραμη, που έσπευσε να τον καθησυχάσει: «Ραντεβού σε μισή ώρα, Στρατή».

Βλέποντάς τους να απομακρύνονται, ξεφύσησε ανακουφισμένος και στράφηκε στον Ελιάς:

«Τώρα μπορούμε να πηγαίνουμε κι εμείς».

Εκείνος του έδειξε τα χαμίνια με τις εφημερίδες και του είπε: «Ο κύβος ερρίφθη, φίλε μου!»

«Είχες δίκιο σε όλα λοιπόν!» παραδέχτηκε ο Χάραμης, μην μπορώντας να κρύψει το θαυμασμό του.

Τα είχε προβλέψει όλα ο «Λιβανέζος». Από την άνοιξη μιλούσε για πολιτική δολοφονία στην Ευρώπη. Γνώριζε ότι οι Γερμανοί θα πίεζαν τους Αυστριακούς να μπούνε στον πόλεμο, κι όταν έγινε αυτό, είπε πως μέχρι τα τέλη του καλοκαιριού θα έμπαινε και η Αγγλία στο χορό.

Στην έξοδο του σταθμού τούς περίμενε η μαύρη κούρσα με τον Εγγλέζο στρατιώτη, που είχε ακουμπήσει στην πόρτα και κάπνιζε αμέριμνος, αλλά, μόλις τους αντιλήφθηκε, πέταξε το τσιγάρο και τσακίστηκε να τους ανοίξει την πόρτα. Φορούσε θερινή στολή και με το κοντό παντελόνι ήταν λίγο αστείος. Ο Αντώνης πρόσεξε πως τα πόδια του δεν είχαν ούτε μια τρίχα για δείγμα. Καλύτερα ίσως: το πυρρόξανθο τρίχωμα που κάλυπτε το κωνικό κρανίο του θα ήταν αηδιαστικό αν επεκτεινόταν μέχρι τις γάμπες του.

Στην Αλεξάνδρεια των αρχών του εικοστού αιώνα η πολυγλωσσία της καθημερινότητας, το πολυφυλετικό πανηγύρι, ο γρήγορος πλουτισμός αλλά και η εξίσου αιφνίδια πτώση έχουν τους δικούς τους κανόνες, τους οποίους οι Αλεξανδρινοί γνωρίζουν καλά. Κάπου στο βάθος προβάλλει η Ιστορία: δύο παγκόσμιοι πόλεμοι, η Ευρώπη του μεσοπολέμου, οι εθνικές συμφορές στη Μεσόγειο, η πτώση των ναυτικών αυτοκρατοριών, η έξαρση του εθνικισμού.

Μια οικογένεια Ελλήνων καπνοβιομηχάνων ζει το μικρό της θαύμα με φόντο την ελληνική παροικία της πόλης. Η μοίρα της δένεται ανεπίλυτα με τον Λιβανέζο Ελιάς Χούρι και τη Γαλλο-Ελβετίδα Υβέτ Σαντόν. Ιστορίες εμπορίου, πολιτικής, έρωτα και κατασκοπείας. Κάθε άνθρωπος της διασποράς έχει την ιστορία του, την οποία είναι πάντα πρόθυμος να διηγηθεί, παραλείποντας ωστόσο συχνά ένα μικρό μυστικό.

Από την Κωνσταντινούπολη ως τη Μασσαλία και από το Παρίσι ως τη Βιέννη ο κοσμοπολιτισμός δίνει τη δική του παράσταση. Όμως έρχεται η στιγμή που τα φώτα χαμηλώνουν στην Αλεξάνδρεια και η πόλη βυθίζεται αργά αλλά σταθερά στο σκοτάδι της παρακμής.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΙΟΥ 121, ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ.: 210 28 04 800 • FAX: 210 28 19 550
www.psichogios.gr • e-mail: info@psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ.ΣΗΣ: 10364